

професор, к.е.н., Чебанова Н.В.
зав. кафедрою «Облік і аудит»

Українська державна академія залізничного транспорту, Харків

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ ЯК АПАРАТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

У статті наведені пропозиції по удосконаленню діючої облікової політики підприємств залізничного транспорту, як апарату стратегічного управління.

Постановка проблеми. Облікова політика, затверджена Міністерством транспорту та зв'язку України, є єдиним нормативним документом, який регулює виробничо–фінансову діяльність підприємств залізничного комплексу, де визначаються правила вимірювання, оцінки та реєстрації господарських операцій, та відображення їх результатів у фінансовій звітності[2].

Згідно принципів, які покладені в основу облікової політики [3], підприємства використовують лише ті методи обліку, які з максимальною точністю зможуть дати оцінку відповідної статті у фінансовій звітності.

В облікову політику підприємства не включаються одноваріантні (імперативні) принципи, методи та процедури тому, що вони повинні виконуватися підприємством в обов'язковому порядку, оскільки це передбачено чинним законодавством.

Проведений аналіз діючої облікової політики підприємств залізничного транспорту, як елементу системи нормативного регулювання економічної діяльності, свідчить про розбіжність окремих позицій вимогам П(С)БО, різні підходи, відсутність механізму реалізації методів та контрольних процедур з основних принципів, і тому потребує удосконалення.

Аналіз останніх досліджень. Необхідно відзначити, що в роботах сучасних українських вчених досліджень за даним напрямком не існує. Питання які аналізуються у статті розглядаються вперше.

Метою статті є розробка пропозицій по удосконаленню облікової

політики підприємств залізничного транспорту шляхом зміни структури та змісту Наказу про облікову політику.

Виклад основного матеріалу. Наказ про облікову політику повинен складатися із чотирьох розділів.

1-й розділ – Методологічні складові організації обліку.

2-й розділ – Особливості обліку конкретних напрямків.

3-й розділ – Система контрольних процедур для перевірки достовірності інформаційної бази.

4-й розділ – Організація впровадження положень Наказу про облікову політику.

Додатки.

Характеристика розділів.

1-й розділ. Методологічні складові організації обліку.

Методологічні складові організації обліку – це науково обґрунтовані, логічно структуровані системні визначення та використання загальнообґрунтованих методів та прийомів проведення обліку господарських операцій та формування достовірної інформаційної бази – фінансової звітності.

Методологічні складові для практичного працівника – це знання у формі норм інформаційно-методологічного характеру, які вони використовують при реєстрації господарських операцій.

Основними задачами цього розділу є:

- забезпечення категорійних формулювань принципів обліку як бази для обґрунтування вибору методу обліку;
- визначення та застосування відповідних критеріїв суттєвості й достовірності даних;
- дотримання нормативів оформлення результатів обліку;
- своєчасність і повнота надання інформації.

2-й розділ. Особливості обліку конкретних напрямків обліку[2,7,8].

В цьому розділі наведено набір конкретних методів, прийомів, які є обов'язковими для використання на окремих підприємствах. Наведені методи і прийоми базуються на інформації, яка наведена в П(С)БО за кожним напрямком обліку.

Для практичного працівника в розділі чітко визначено, як необхідно реєструвати господарські операції.

До основних задач цього розділу віднесено:

- необхідність висвітлення всіх загальних напрямків обліку з позиції обґрунтування методів та прийомів обліку;
- визначення індивідуальних напрямків обліку, за якими підприємства повинні розробити власні підходи до обліку;
- реєстрація господарських операцій згідно до затвердженого плану рахунків та повнота їх відображення.

3-й розділ. Система контрольних процедур для перевірки достовірності інформаційної бази.

Контрольні процедури – це конкретні дії бухгалтера для підтвердження достовірності інформаційної бази від конкретної операції до фінансової звітності.

Система контрольних процедур – це регламентовані операції, що виконуються із застосуванням методів та прийомів на всіх напрямках обліку з ціллю прозорості та надійності накопиченої інформації. Основні задачі:

- розробка класифікації контрольних процедур;
- затвердження механізму їх впровадження;
- міра відповідальності за порушення з виконання контрольних процедур;
- послідовність виконання контрольних процедур;
- достовірне та точне подання фінансової звітності.

4-й розділ. Організація впровадження положень Наказу про облікову політику.

Організація є найпоширенішим видом цілеспрямованої діяльності людини, що забезпечує ефективне вирішення будь-якої поставленої задачі. Організація – це сукупність цілеспрямованих процесів або дій, що приводять до утворення необхідних зв'язків, вибору оптимальної форми бухгалтерського обліку та роботи облікового апарату. До основних задач розділу відносяться:

- встановлення ефективної системи обліку (централізованої, децентралізованої);
- визначення оптимальної структури облікового апарату;
- встановлення належних інформаційних зв'язків між окремими підрозділами обліку;
- організація інформаційного забезпечення облікових працівників;
- організація архіву бухгалтерських документів.

Таким чином, зміст облікової політики підприємств залізничного

